

Verwerkte bijdragen

In deze synthesetekst zijn bijdragen verwerkt van:

- [Nederlandstalige Vrouwenraad](#)
- [Vlaamse Jeugdraad](#)
- [Associations 21](#)
- [Habitat et Participation](#)
- [Luttés – Solidarités – Travail](#) (LST)
- [Forum des Jeunes](#)
- [11.11.11](#)
- [Sensoa](#)
- [Canopea](#)
- [Reset Vlaanderen](#) vzw (+ [bijlage](#))
- [Trias](#) vzw
- [BOS+](#)
- [CNCN/11.11.11](#)
- [CNCN/11.11.11](#)
- [WSM](#)
- [Be-cause Health](#)
- [Be-cause Health SRHR](#)

Aan welke SDGs werken de partners zelf?

- Uit de antwoorden blijkt dat de organisaties elk op hun manier erg actief zijn in initiatieven ter bevordering van zowat alle SDGs.
  - [Nederlandstalige Vrouwenraad](#). Vooral de volgende SDGs: SDG 1 armoede, SDG 5 gendergelijkheid en empowerment van vrouwen, SDG 10 ongelijkheid verminderen, SDG 11 duurzame steden.
  - [Vlaamse Jeugdraad](#). De instelling brengt advies uit over alle onderwerpen die kinderen, jongeren en jeugdorganisaties aanbelangen. Het gaat onder meer om adviezen die verband houden met de volgende SDGs: SDG 1 (1.4), SDG 3 (3.4 en 3.5), SDG 4 (4.3), SDG 8, SDG 10 (10.2), SDG 11 (11.2), SDG 13, SDG 16 (16.10). De instelling gaf ook een [bijdrage](#) tijdens de Belgische UPR, met aanbevelingen over SDG 4 en SDG 5.
  - [Associations 21](#). De focus is vooral SDG 4, in samenhang met alle andere SDGs. Een zeer belangrijke rol in de eigen werkzaamheden speelt de tool [Cap 2030](#). Deze tool is ruim verspreid en geeft de kans aan een ruim publiek om een actieve discussie te voeren over de SDGs.
  - [Habitat et Participation](#). De eigen werkzaamheden houden vooral verband met SDG 11.
  - [LST](#). De initiatieven zijn vooral gericht op SDG 1 en SDG 10.
  - [Forum des Jeunes](#). De eigen werkzaamheden hebben vooral te maken met SDG 4, kwaliteitsonderwijs. Programma's op school en scholen zelf zouden beter aangepast

moeten zijn aan de uitdagingen van morgen. Belangrijke aanpassingen die nodig zijn: (1) milieu en duurzame ontwikkeling tot een vak maken in het onderwijs, (2) een participatie cultuur installeren in op school ([advies](#)). In de eigen werkzaamheden is er verder aandacht voor SDG 2, SDG 5 en SDG 11.

- 11.11.11. De organisatie doet aan bewustmaking en beleidsbeïnvloeding en spoort de Belgische regeringen aan om zich meer in te zetten voor de verwezenlijking van alle SDGs. De organisatie richt zich voornamelijk op SDG 17 (17.14), beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling (PCSD). Thematisch gaat de aandacht vooral naar: **(1)** klimaatverandering en het bestrijden van de impact ervan SDG 13 en het duurzaam beheer en efficiënt gebruik van natuurlijke hulpbronnen te SDG 12 (12.2), **(2)** verduurzaming van het handels- en investeringsbeleid SDG 2 (2c), SDG 3 (3b), SDG 10(10 a en c), SDG 17 (17.10 en 17.11), **(3)** gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen en zorgplicht van bedrijven, onder andere SDG 5 (5a en c), SDG 6 (6.1), SDG 8 (8.5, 8.7, 8.8), SDG 15 (15.1) SDG 16 (16.3, 16.10), **(4)** fiscaal beleid en schuldenlastverlichting voor lagere inkomenslanden SDG 10 (10.4 en 10.5), **(5)** 0,7% tegen 2030 SDG 17 (17.12), (6) rechtvaardig migratiebeleid SDG 10 (10.7 en 10.c), **(6)** verdediging van de “civiele ruimte” en versterking van participatie door het middenveld SDG 16 (16.6, 16.7, 16.10) en politieke inclusie SDG 10 (10.2), **(7)** partnerschappen voor duurzame ontwikkeling SDG 17 (17.16, 17.17), **(8)** wereldburgerschapeducatie SDG 4 (4.7).
- Sensoa. De organisatie zet zich in Vlaanderen, België en internationaal vooral in voor SDG 3 (3.3, 3.7), SDG 4 (4.7) en SDG 5 (5.2, 5.6). Sensoa zet zich in voor SDG3, 4 en 5, in Vlaanderen, België en internationaal. Internationaal wil de organisatie systematisch aandacht vragen voor SDG 3 en SDG 5.
- Canopea. SDG 7, SDG 11, SDG 12, SDG 13, SDG 15.
- Reset Vlaanderen. SDG 1, SDG 3, SDG 4, SDG 7, SDG 8, SDG 9, SDG 10, SDG 11, SDG 12, SDG 13, SDG 16, SDG 17.
- Trias. De organisatie heeft de componenten People, Planet en Profit geïntegreerd in de kernstrategieën. Voor de werking in België in de eigen organisatie zijn SDG 10 en SDG 17 de belangrijkste doelen. Met de partners wordt er intensief gewerkt rond SDG 5, SDG 8, SDG 12 en SDG 13. In het aanpakken van mondiale uitdagingen ligt de aandacht vooral op SDG 5 en SDG 8.
- BOS +. De organisatie werkt in eigen land, in Afrika en in Latijns-Amerika. De aandacht voor SDGs is direct en indirect: **(1)** SDG 1 (Direct: 1.5, 1.1, 1.2 | Indirect: 1.4, 1.a), **(2)** SDG 2 (Direct: 2.4, 2.5), **(3)** SDG 6 (Direct: 6.6, 6.5 | Indirect: 6.5), **(4)** SDG 12 (Direct: 12.2, 12.8, 12.6, 12.5, 12.7 | Indirect: 12.1), **(5)** SDG 13 (Direct: 13.1,13.3 | Indirect: 13.2, 13.a), **(6)** SDG 15 (Direct: 15.1, 15.2, 15.4, 15.5 | Indirect: 15.9, 15.b, 15.a).
- CNCD en 11.11.11 (→ Centraal-Afrika). SDG 1 (1.3, 1.a, 1.b), SDG 2 (2.3, 2.4), SDG 3 (3.8), SDG 5 (5.1, 5.2, 5.5), SDG 6 (6.1), SDG 10 (10.2, 10.4), SDG 16 (16.1, 16.3, 16.5, 16.6, 16.7, 16.10).
- CNCD en 11.11.11 (→ klimaat). Vooral SDG 13. Daarnaast ook SDG 10 en SDG 12.
- WSM. Vooral die SDGs die te maken hebben met waardig werk en sociale bescherming: SDG 1 (1.3), SDG 3 (3.8), SDG 5 (5.4), SDG 8 (8.5), SDG 10 (10.4), SDG 12 (12.7).
- Be-cause Health. SDG 2, SDG 3, SDG 4, SDG 5 (5.2, 5.6), SDG 6, SDG 10, SDG 12, SDG 13, SDG 16, SDG 17.
- Be-cause Health, SRHR. SDG 3 (3.1, 3.3, 3.7), SDG 5 (5.2, 5.3, 5.6).

Wat zijn prioritaire themas of SDGs voor België bij de uitvoering van de 2030 Agenda?

- In de antwoorden van de organisaties worden verschillende accenten gelegd.
  - Enkele belangrijke thema's: herstructurering en reorganisatie van het economisch model met zorg voor mens en natuur en gelijke rechten en kansen, geweld voorkomen en seksisme aanpakken, armoede opheffen, kiezen voor gendermainstreaming, grotere aandacht voor 'niemand achterlaten', vrede en verzoening als speerpunt van buitenlands beleid, draagvlak voor internationaal recht versterken, aanpakken klimaatcrisis, een wet voor de 2030 Agenda. (Vrouwenraad)
  - Prioriteiten: (1) het verminderen van ongelijkheden (SDG 10) en daartoe inzetten op wegwerken van armoede (SDG 1) en nastreven van gendergelijkheid (SDG 5), (2) meer inspanningen voor SDG 10 (10.7) migratie, (3) veel meer inzet voor SDG 13 klimaat (vooral 13.1 en 13.2). (Vlaamse Jeugdraad)
  - Er is nood aan structurele veranderingen via sterke maatregelen. Het moet daarbij onder meer gaan over: beperking reclame, verbod op vervuilende productie en schadelijke niet-essentiële infrastructuur, terugdringen van het aantal verplaatsingen, meer steun voor kwetsbare mensen bij het renoveren van hun woning, herverdelende fiscaliteit, betonstop, renovatie bestaand gebouwenpatrimonium, agro-ecologie, sterkere bescherming biodiversiteit, beleidscoherentie, integratie van duurzame ontwikkeling in programma's van het onderwijs. (Associations 21)
  - Prioriteiten: (1) stoppen van de financialisering van de huisvesting, (2) meer aandacht voor energetische renovatie, (3) voorkomen dat de meest kwetsbaren het slachtoffer worden van de klimaattransitie. (Habitat et Participation)
  - Er is in het algemeen nood aan een fundamentele wijziging van ons economisch model. Alleen zo kan de ongelijkheid structureel worden aangepakt. Meer in het bijzonder zijn er nog enkele belangrijke aandachtspunten: (1) garanties voor een betere participatie van mensen die in armoede leven bij alle beleidsprocessen, (2) versterking van de sociale zekerheid, (3) reële analyses van de impact van beleidsbeslissingen op de meest kwetsbare bevolkingsgroepen, (4) een rechtvaardige fiscaliteit en een herstel van de publieke goederen, (5) een verbod op de mogelijkheden van accumulatie van rijkdom en natuurlijke grondstoffen. (LST)
  - Er is een grotere aandacht nodig voor SDG 4, kwaliteitsonderwijs. (Forum des Jeunes)
  - De belangrijkste thema's zijn: (1) beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling (17.14), België moet meer aandacht hebben voor de externe effecten van het eigen beleid, dat van de EU en van de activiteiten van waardeketens van bedrijven die actief zijn in ons land, (2) steun voor lage inkomenslanden in de realisatie van de SDGs die voor hen prioritair zijn (17.16 – 17.17), en dat impliceert ook het behalen van de 0,7%. (11.11.11)
  - Federaal: Federaal: betere dienstverlening voor mensen met hiv en aanpakken van hiv-gerelateerde stigma en discriminatie, een beter rond lichamelijke en seksuele integriteit voor de asiel- en migratiesector. Vlaams: onderwijsbeleid rond relaties en seksualiteit, en relationele en seksuele vorming (4.7.2), aanspreekpunten integriteit binnen organisaties/sectoren, integreren aandacht voor seksuele gezondheid in opleidingen (gezondheidswerkers, leerkrachten, politiepersoneel, ... (4.7.1)). (Sensoa)
  - In de context van de energietransitie en de huidige crisis is de aandacht voor SDG 7 prioritair. Om minder afhankelijk te worden van fossiele brandstoffen is de keuze voor hernieuwbare energiebronnen noodzakelijk. België moet zorgen voor een gunstige prijs voor de elektrificatie van het park en tegelijk werk maken van een forse ontwikkeling van hernieuwbare energie. (Canopea)
  - Prioriteiten: (1) een integrale, holistische benadering van de SDGs (cf. Donutmodel), (2) meer aandacht voor de sociale dimensie van de SDGs (armoede, gezondheid en welzijn,

waardig werk, minder ongelijkheid, kwaliteitsonderwijs), (3) bevorderen van partnerschappen, (4) betaalbare en duurzame energie voor iedereen, (5) wonen als integraal thema, werken aan een rechtvaardig en duurzaam woonbeleid voor iedereen als motor voor de transitie, (6) aangepaste communicatie per doelgroep. (Reset)

- Prioriteit moet zijn SDG 17. Meer aandacht voor effecten van het beleid en beleidscoherentie (17.14). Meer inspanningen voor lage inkomenslanden en 0,7% (17.16 – 17.17). (Trias)
- Om binnen de planetaire grenzen te blijven is er prioritaire actie nodig voor de biodiversiteits- (SDG 15) en klimaatcrisis (SDG 13). Er moet daarbij aandacht zijn voor de effecten in andere landen, onder andere ontbossing. Dat betekent onder meer sterke actie voor SDG 12 (12.2 en 12.6). (BOS+)
- (Voor beleid voor Centraal-Afrika) Prioriteiten: SDG 1 (1.a en 1.b), SDG 5 (5.1), SDG 10 (10.4), SDG 16 (16.1). (CNCD en 11.11.11)
- (Voor klimaatbeleid) Prioriteiten: SDG 12 (12.2) en SDG 13. (CNCD en 11.11.11)
- Prioritaire aandachtspunten: (1) België moet de Waardig Werk-agenda van de IAO centraal zetten in zijn internationaal beleid. (2) De recent opgestarte programma's ter versterking van sociale beschermingssystemen moeten worden bestendig en moeten een betere plaats krijgen in de begroting voor ontwikkelingssamenwerking. (3) België moet de ratificatie en de implementatie van de relevante IAO-normen bevorderen in het internationaal beleid en bij de internationale partners. (4) Er is nood aan een volwaardige strategienota voor sociale bescherming en waardig werk. (5) Het is belangrijk om 'universal health coverage' te behouden als prioriteit in de ontwikkelingssamenwerking. (6) De effectieve participatie van middenveldactoren moet worden gegarandeerd bij de verschillende programma's. (7) Er is nood aan steun voor het initiatief voor een "global accelerator for jobs and social protection" (IAO). (8) België moet streven naar een smart mix van beleidsmaatregelen om het respect voor de mensenrechten en het milieu in internationale waardeketens te garanderen, inclusief 'hard law'. (WSM)
- België moet zorgen voor billijke toegang tot responsieve gezondheidsdiensten van goede kwaliteit voor iedereen, en in het bijzonder voor de meest kwetsbare mensen, ingebed in sterke, veerkrachtige en duurzame gezondheidsstelsels, wereldwijd. (Be-cause Health)
- België heeft zich ertoe verbonden SRHR internationaal te bevorderen met SRHR als prioriteit in zijn gezondheids- en genderstrategie en zijn wet op de ontwikkelingssamenwerking. Dit engagement moet tot uiting komen in financiering, programma's en personele middelen. (Be-cause Health SRHR)
- Enkele algemene elementen (uit de discussie tijdens het SDG Forum):
  - Er is nood aan een sterker beleid tegen pesticiden.

Welke kwesties vragen veranderingen op Europees of internationaal niveau om de 2030 Agenda uit te voeren?

- De organisaties wijzen op een aantal kwesties:
  - Versterkt en versneld ontwikkelen van de sociale dimensie van de EU is nodig. (Vrouwenraad)
  - Er is nood aan sterkere en meer ambitieuze bindende akkoorden, op Europees en internationaal niveau, om SDG 13 te realiseren. België moet in dat verband een voortrekkersrol spelen, samen met andere landen. De Belgische regeringen mogen zich

hierbij niet laten tegenhouden door de Belgische staatsstructuur. Jongerenparticipatie is hierbij noodzakelijk. (Vlaamse Jeugdraad)

- Belangrijke kwesties zijn: het beperken van de lobbies die structureel beleid verhinderen, afbouwen van maatregelen of (begrotings)normen die duurzame investeringen (bv. renovatie in sociale huisvesting) verhinderen. (Associations 21, Habitat et Participation)
- Er is nood aan een structurele aandacht voor beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling. Dat wordt nu te zeer geïnterpreteerd als binnenlandse coherentie, met verwaarlozing van de externe dimensie. (11.11.11)
- De Europese ontwikkelingssamenwerking moet van gezondheid en gendergelijkheid inhoudelijk en budgettair een prioriteit maken. (Sensoa)
- De EU moet meer ruimte laten aan de lidstaten om de soevereiniteit over hun eigen elektrisch park te heroveren. De EU moet geloofwaardige projecten voorstellen voor de uitstap uit nucleaire en fossiele energie en tegelijk de massieve ontwikkeling van hernieuwbare energie ondersteunen. Er is ook overtuigend beleid nodig om de energie-impact van de digitalisering aan te pakken. (Canopea)
- Prioriteiten: (1) voldoende aandacht voor internationale solidariteit, (2) meer impulsen om SDGs integraal aan te pakken, (3) een duidelijker kader voor de opvolging van de uitvoering van de SDGs dat geen 'greenwashing' toelaat, (4) meer aandacht voor het versterken van het maatschappelijk draagvlak door aangepaste klimaatcommunicatie en participatie. (Reset)
- Belangrijke punten zijn: een betere samenwerking tussen Europese donoren en partnerlanden, beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling. (Trias)
- Prioriteiten zijn: (1) een ijzersterke wetgeving rond geïmporteerde ontbossing en beleidscoherentie op EU-niveau, (2) substantieel hogere en additionele financiering voor biodiversiteit en klimaat, (3) desinvestering uit ontbossing en fossiele brandstoffen. (BOS+)
- Enkele belangrijke punten (beleid Centraal-Afrika): (1) gedekoloniseerd handels- en ontwikkelingsbeleid, (2) herziening plan uitfasering MONUSCO, (3) evaluatie van de sanctieregimes, (4) meer transparantie in besluitvormingsprocessen en meer systematische dialoog met het lokale middenveld, (5) beter monitoringmodel mensenrechten in Burundi, (6) versterking middenveldactoren, (7) bevorderen regionaal overleg, (8) UN Mapping Report voor duurzame vrede en veiligheid. (CNCD en 11.11.11)
- Prioriteiten (klimaatbeleid): (1) financiering klimaatschade en verlies, (2) bindende doelstellingen inzake vermindering van de materiaalvoetafdruk, (3) internationale bescherming en ondersteuning nationale initiatieven klimaatmigratie, (4) volledige uitfasering biobrandstoffen op basis van landbouwgewassen. (CNCD en 11.11.11)
- Belangrijke punten: (1) substantiële verhoging van internationale steun voor programma's van sociale bescherming, (2) een aanpassing van het huidig voorstel van HRDD-richtlijn (Corporate Sustainability Due Diligence Directive). (WSM)
- Belangrijke punten: (1) Europa moet de versnellende gezondheids crisis als gevolg van de klimaatverandering stoppen, (2) er is nood aan meer beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling. (Be-cause Health)
- België moet samen met andere landen actief blijven ijveren voor SRHR. (Be-cause Health SRHR)

Welke belangrijke boodschappen wilt u in de VNR zien?

- De organisaties hebben de volgende suggesties:
  - Er is nood aan concrete engagementen ten aanzien van de gesignaleerde uitdagingen. (Vrouwenraad)
  - Het is belangrijk in te zien dat verschillende vormen van strijd en uitdagingen met elkaar verbonden zijn. De klimaatstrijd moet ook een strijd zijn voor sociale rechtvaardigheid. (Vlaamse Jeugdraad)
  - Er zijn massale investeringen nodig voor mentaal welzijn. (Vlaamse Jeugdraad)
  - Het is belangrijk om educatie voor duurzame ontwikkeling meer structureel te maken. (Associations 21)
  - Er is nood aan een sterker beleid dat structurele antwoorden kan bieden op de wooncrisis. (Habitat et Participation)
  - Uit de tekst zou moeten blijken dat België de internationale solidariteitsbelofte concreet wil invullen en dat België een actieve partner is voor realisatie van gezondheid en gendergelijkheid. (Sensoa)
  - Er is nood aan een andere visie op hoe we met energie omgaan. Tegen 2030 moeten we het verbruik van energie massief verminderen om zo een geloofwaardige transitie naar hernieuwbare energie mogelijk te maken. Het concept van 'energy sufficiency' moet centraal staan in het debat over SDG 7. (Canopea)
  - Belangrijke boodschappen: (1) aandacht voor internationale solidariteit, (2) een meer holistische aanpak, zeker voor het woonbeleid, (3) combineer de processen voor de VNR en voor de nationale conferentie rechtvaardige transitie, (4) aandacht voor versterking van het draagvlak en van de democratie. (Reset)
  - Er is nood aan een concrete duiding van de geboekte vooruitgang in België. (Trias)
  - Voor beleid Centraal-Afrika: (1) versterking van het middenveld in de partnerlanden, (2) dekolonisatie en gelijkwaardig partnerschap, (3) beleidscoherentie, (4) betere financiering van internationale samenwerking. (CNCD en 11.11.11)
  - Voor klimaatbeleid: (1) bilan opmaken voor SDG 13 en SDG 12 (12.2), (2) wederzijds verband duidelijk maken tussen SDG 12 (12.2) en SDG 13, door circulaire strategieën, (3) aanbevelingen formuleren om vooruitgang te maken. (CNCD en 11.11.11)
  - Nood aan expliciete steun voor de Global Accelerator for Jobs and Sociale Protection. (WSM)
  - Er is nood aan een "health in all policies strategy". (Be-cause health)
  - Blijvende steun voor SRHR. (Be-cause health SRHR)

Redactie: Jan Mertens, Fabrice Dehoux en Chris Schuurmans (FRDO-CFDD)